

El carrer del Marquès de Caldes de Montbui

258

El nom del marquès de Caldes de Montbui ha anat i vingut pels carrers i la història de l'antic terme municipal de Palau, en un ball que sembla haver-se acabat ja.

El nom va arribar a un carrer de Palau-Sacosta durant el primer terç del nostre segle. L'historiador Carles Sanllehy i Girona, marquès de Caldes de Montbui i fill del qui havia estat alcalde de Barcelona, va casar-se amb la comtessa de Solterra, i així es vinculà a les comarques gironines i concretament al terme de Palau, en el qual els Solterra posseïen el mas fortificat que avui coneixem com a «les torres de Palau».

El mas havia estat bastit al 1465 per Joan Sarriera, un descendent del qual, Joan de Sarriera-Gurb i Descatllar, va rebre al 1671 el títol senyorial de comte de Solterra. El títol va passar després a la família Samà, i una noia d'aquesta família fou la que, en possessió del títol i el mas de Palau, va casar-se amb Carles Sanllehy.

Carles Sanllehy tenia el títol de marquès de Caldes de Montbui, heretat de la seva mare, Anna Girona i Vidal, a la qual li havia estat concedit al 1917 per Alfons XIII. En casar-se Carles Sanllehy, segon marquès de Caldes de Montbui, amb la comtessa de Solterra, fou quan el mas i gran extensions de terres de Palau es vincularen al marquesat. Res d'estrany, doncs, que el nom arribés a un carrer del poble.

El 1942, Carles Sanllehy, cedia gratuïtament uns terrenys de la seva propietat per tal de procedir a l'aplicació del cementiri municipal, i el 1954 donà una nova campana per a l'església de Palau, la col·locació de la qual es dugué a terme el 6 de juny del mateix any sota el seu padrinatge.

UN ALTRE CARRER HAVIA TINGUT AQUEST NOM

Al principi el nom fou posat al tros de l'actual carrer de la Rutlla que pertanyia al terme municipal de Palau, a partir, aproximadament, d'on ara hi ha l'institut Sobrequès, i fins a les antigues escoles i la plaça de les sardanes. La principal via d'accés a Palau des de Girona portava així el nom de la Rutlla dintre del terme municipal de la ciutat dels quatre rius i esdevenia carrer del Marquès de Caldes de Montbui en arribar als dominis territorials de Palau.

EL 19 DE JULIOL DE 1936

Al primitiu carrer del Marquès de Caldes de Montbui, de Palau, l'ajuntament republicà li va canviar el nom i li va posar el molt escaient de Rajolerias, ja que el carrer era flanquejat de bòviles. El primer ajuntament franquista, el 8 d'abril de 1939, va decidir retornar-li el nom de Marquès de Caldes de Montbui.

El lector haurà observat que fins ara estem parlant d'un carrer que no és el que actualment porta el nom de Marquès de Caldes de Montbui. Era una introducció necessària per tal d'entendre les anades i vingudes d'aquest nom en el nomenclàtor. Referim-nos ara al carrer que actualment porta aquest nom, i que uneix la Rutlla amb la carretera de Barcelona.

El primer nom que li coneixem és el que se li va posar durant la guerra civil: avinguda del 19 de juliol. El 8 d'abril de 1939 li treuen aquest nom i li posen «Avenida del Generalísimo» o «Avenida del Caudillo», que de les dues maneres es troba escrit als documents. Aquesta decisió la va prendre el primer ajuntament franquista de Palau perquè «el señor alcande manifiesta que no puede continuar un momento más, por decencia pública, que figuren rotuladas algunas calles de esta población con el nombre de fechas que sería mejor no recordar y con el de nombres sinistros para la Patria y la civilización que es mejor olvidar». La data del 19 de juliol de 1936 era reivindicada per les organitzacions obreres republicanes com la de la revolució sorgida arran del cop d'Estat del dia anterior.

L'AGREGACIÓ

El nom «Avenida del Generalísimo» es va mantenir fins que l'any 1963 Palau fou agregat a Girona. Aleshores, fou agredit-se duplicat amb l'avinguda del Generalísimo ja existent a Girona —l'actual Rambla de la Llibertat— es va decidir de posar-li el nom de Marquès de Caldes de Montbui. El carrer que fins aleshores havia portat aquest nom, com que era continuació de la Rutlla i ja no hi havia distinció de termes municipals, va rebre també el nom de la Rutlla. Aquesta decisió la va prendre el ple municipal de l'Ajuntament de Girona el 8 d'octubre de 1965. I així s'ha mantingut la situació fins ara.

INDUSTRIA I HABITATGE

El carrer participa de les característiques de la zona en la qual s'insereix. S'hi mantenen moltes casetes de planta baixa anteriors a la guerra civil, i que constitueixen encara la nota dominant.

La xemeneia dels Químics fa de teló de fons a les casetes de planta baixa que caracteritzen tot un costat del carrer. (Foto: Xavier Ruiz).

Aquests habitatges unifamiliars sense jardí o amb pati al darrera conviuen amb tallers petits i mitjans i amb establiments comercials especialitzats en serveis i complements per a la indústria.

Hi ha, però, dos elements a destacar: «els Químics» i els blocs de pisos de la urbanització Montiel.

Indústries Químicas i Tartàricas, S. A., popularment coneguda com «els Químics», creada l'any 1919 per la família Ensesa amb una producció d'àcid tartàric no sintètic d'importància internacional, ocupa tot un costat del carrer des del de la Rutlla fins gairebé el del Terri. Al carrer del Marquès de Caldes de Montbui nomen hi dona una tanca. L'entrada principal és per la pujada de la Creu de Palau, i en referir-nos a aquest carrer ja hem donat dades més extenses sobre la fàbrica. Recentment ha superat satisfactòriament una suspensió de pagaments presentada el 20 de desembre últim.

Els blocs de pisos de la urbanització Montiel són situats a l'altra costat dels «Químics», des del carrer Migdia fins gairebé el del Fresser. Són pràcticament les úniques construccions modernes que hi ha en tot el carrer, van construir-se entre 1974 i 1977 dintre del pla parcial anomenat del mas Noguera. Aquest pla parcial fou promogut per Joan Homs en terrenys de l'antic mas Montiel, i fou aprovat definitivament per la comissió provincial d'Urbanisme el 27 de febrer de 1974. Redactat per Jordi Masgrau, comprèn fins als carrers de Saragossa i del Ser. El nom comercial donat al sector per a la venda dels pisos fou el de «Zona residencial Mediodia» i

el de l'empresa promotora, Montiel, S.A.

URBANITZACIÓ DEFICIENT

El juny del 1959 hom hi col·loca una parada de taxis davant les antigues casetes d'arbitris. D'aquests mateixos anys data el permís per fer la tanca de la fàbrica dels Químics, concretament l'any 1953, i que a hores d'ara ressegueix tota la banda dreta del carrer des de la cruïlla amb Migdia fins l'entroncament amb el carrer de la Rutlla. Pel juny del 1958 hom donà llicència d'obres a N. Salleras i Cia. per tal de construir un cobert destinat a fàbrica de dinamos.

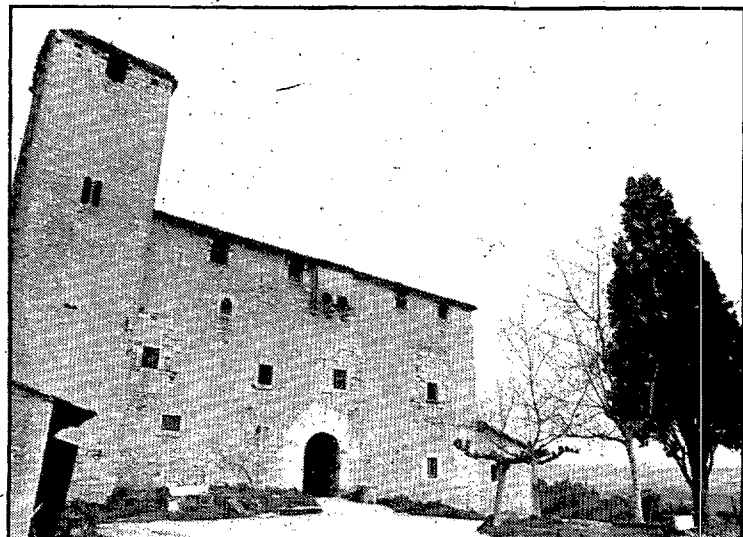
La dotació urbanística és molt pobre. Un paviment deficient, una part de la banda dreta orfe de voreres i clavegueres, un enllumenat que data de l'any 1961, i el tràfec creixent que suporta —dificultat per un capriciós aparcament de cotxes— a ambdues bandes del carrer— en fa urgent el seu agencament.

PAS SOTA LA VIA DEL TREN

Actualment s'està enllestit un pas sota la via del tren que serà de fet una continuació del carrer Marquès de Caldes de Montbui fins al barri de Sant Narcís. La subhasta d'aquestes obres va fer-se el mes de setembre de 1983 i s'han dilatat més del compte a causa de dificultats de l'empresa constructora. El 9 d'agost de 1984 s'enderrocaren les dues cases de la carretera de Barcelona situades enfront del carrer del Marquès de Caldes de Montbui que barraven el pas i el mes passat es va enllestit l'estructura de formigó que suporta les vies del tren. Actualment només falta fer la urbanització del pas sota la via.

Aquesta perllongació del carrer del Marquès de Caldes de Montbui permetrà als vehicles evitar el pas a nivell de la carretera de Santa Coloma.

R. Alberch/J. Fabre

El mas de les torres de Palau fou del Marquès de Caldes de Montbui. (Foto: Joan Comalat).

auto - taller
MONTBUI
Reparación de toda clase de AUTOMÓVILES
SERVICIO PERMANENTE
Marquès de Caldes de Montbui, 29
Teléfono 20 05 63
17003 - GIRONA

ALDI
C/. Marquès de Caldes de Montbui, 55
Telèfon 20 52 11
GIRONA

BAR
LA CANTONADA
C/. Rutlla, 250 (Cantonada c/. Caldes de Montbui)
Tel. 21 40 24 GIRONA

* Esmorzars
* Berenars
* Plats combinats
FRANKFURT
CALIPSO
SNACK BAR
Caldes de Montbui, 41 (cantonada carrer Llerca) Tel. 21 78 10
GIRONA

ELECTRICITAT PALAU
ELECTRICITAT - LAMPISTERIA
INSTAL·LACIONS - REPARACIONS
Alarques robatori, detectors incendi, porters electrònics, ambientació musical, plaques solars, calefacció mitjançant foc a terra.
C/ Caldes de Montbui, 10, baixos Tels: 21 53 91 - 23 16 80
GIRONA

MATEU SERRATS
Escorxadador de Conills
Distribuïdor d'UABSA
Especialista en Galls dindi
C/. Marquès de Caldes de Montbui, 40
Tel. 20 44 19 - GIRONA

Casa fundada l'any 1.930
ESPECIALISTES en EMBOTITS CASOLANS
Miquel Picart i Oliveras
C/. Marquès de Caldes de Montbui, 2
Tel. 20 08 96 - GIRONA